

УДК 330.341

Іванова Т. Л.

Донецький державний університет управління

ГЛОБАЛЬНІ І МАКРОЕКОНОМІЧНІ ІНДИКАТОРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті представлені міжнародні індекси і макроекономічні показники, які пропонується розглядати в єдиній площині вимірювачів сталого розвитку національної економіки. Проведено порівняльний аналіз стану і рівнів розвитку окремих економік, що входять у групи високо-, середньо- та низькорозвинених країн світу. Відстоюється думка про необхідність створення синергічної моделі *sustainable development*, що ґрунтується на поєднанні теорії макроекономічної рівноваги та динаміки і включає міжнародні індикатори оцінки сталого розвитку національної економіки.

Ключові слова: парадигма сталого розвитку, міжнародні індикатори оцінки сталого розвитку, макроекономічні показники, порівняльний аналіз міжнародних індикаторів та макроекономічних показників низки країн світу, синергічний підхід.

Постановка проблеми. На рубежі ХХ-го і ХХІ-го століть умами вчених і прогресивного людства світу заволоділа нова парадигма сталого розвитку (*sustainable development*), що є продовженням вчення В.І. Вернадського про ноосферу і основою синергічного підходу до екологічної, соціальної і економічної детермінант суспільного прогресу [1]. Вона викликала величезний науковий резонанс і призвела до відмови від постулату класичної теорії про безперервне економічне зростання за техногенним типом. Її імперативами на противагу попереднім «технологічним» концепціям стали економічне зростання, спрямоване на створення передумов для всебічного розкриття людського потенціалу, але не будь-якою ціною, а з позицій дбайливого використання обмежених суспільних ресурсів та збереження довкілля.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам сталого розвитку та індикаторам його комплексного вимірювання присвячені наукові праці багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених: О.Г. Білоруса, З.В. Герасимчук, Б.М. Данілішина, В.І. Данілова-Данил'яна, Г.Е. Дейлі, М.І. Долішнього, С.І. Дорогунцова, К.С. Лосева, І.І. Лукінова, Л.Г. Мельника, Д.Г. Медоуза, О.О. Осауленка, Ю.В. Орловської, А.Д. Урсула та інших.

Виділення невирішених частин проблеми. Триєдність задач парадигми сталого розвитку створює немало труднощів її креативного розв'язання і високоефективної інноваційної реалізації. З одного боку, проведення макроекономічного аналізу лише на підставі ВВП та його моделей сьогодні втрачають сенс без урахування «нетехнологічних» факторів соціального, політичного, екологічного розвитку, а з другого – набувають завершеності тільки при позиціонуванні окремої національної системи у світовому просторі з урахуванням *глобально-локальних тенденцій* руху окремих економік. Водночас такий підхід породжує появу проблеми формування *синергічної парадигми стратегічного планування сталого розвитку* на основі постановки і розв'язання задач на міждисциплінарному рівні. Виникає новий контекст досліджень, що ставить питання, по-перше, які моделі макроекономічної рівноваги і динаміки найкраще описують сучасні тенденції, напрями і шляхи розвитку економіки, а по-друге, яким чином синтезувати традиційні макроекономічні моделі з оцінками сталого розвитку економіки, що базуються на застосуванні комплексної системи міжнародних індикаторів, зокрема таких, як індекси глобальної конкурентоспроможності,

економічної свободи, людського розвитку тощо. Інтегрований підхід передбачає умонтування інноваційної макроекономічної моделі у мегаекономічний вимір і представляє спробу здійснити оцінку збалансованого соціо-еколого-економічного розвитку у площині міждисциплінарного підходу і синергетики. Очевидно, що методологія дослідження значно видозмінюється, адже макроекономічні моделі будуються на підставі традиційних показників ВВП та його похідних за допомогою *умовно-ендогенних статистичних оцінок* стану національної економіки, а ієрархічні міжнародні індикатори, що покладені в основу синтетичного показника сталого розвитку, набувають значення умовно-екзогенних і розраховані за допомогою бальних оцінок широкого кола експертів недержавних міжнародних організацій та міжнародної громадськості. Симбіоз двох видів вимірів і макроекономічне моделювання з урахуванням «технологічних» та «нетехнологічних» чинників складає методологічну основу побудови *мультипарадигми збалансованого соціо-еколого-економічного розвитку* у складних умовах глобально-локальних течій в процесах інтеграції національних економік.

Метою статті є дослідження стану національної економіки за допомогою макроекономічних показників і міжнародних індикаторів та обґрунтування необхідності створення на цій основі синергічної моделі сталого розвитку національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для досягнення поставленої мети проаналізуємо динаміку та тенденції змін сукупності традиційних та «нових» макроекономічних показників, що разом комплексно характеризують стан економіки України, на базі емпіричних даних за посткризовий період функціонування економіки у 2010-2013 та 2014 роках.

В умовах поширення процесів глобалізації репрезентативною є вибірка, яка містить дані не тільки про розвиток національної економіки України, але й її місце серед інших країн світу, тому дослідження, починаючи з 2010 р., проведемо за допомогою вибірових даних по ряду країн, що представляли високо-, середньо- та низькорозвинуті економіки світового співтовариства. Відштовхувшись від рекомендацій Конференції Організації Об'єднаних Націй з проблем сталого розвитку «Ріо+20», розглянемо питання щодо досягнення наявних зрушень, насамперед, в екологічній сфері, через підготовку та реалізацію Плану заходів участі України ті інших країн у виконанні її рішень. Дані щодо «нових» макроекономічних показників

сталого розвитку наведемо у таблиці 1, взявши за основу такі загальноприйняті міжнародні індекси, як Індекс екологічної ефективності (*Environmental Performance Index, EPI*), Індекс глобальної конкурентоспроможності (*Global Competitiveness Index, GCI*), Індекс економічної свободи (*Economic Freedom Index, EFI*) і Індекс людського розвитку (*Human Development Index, HDI*).

Для підвищення результативності порівняльного аналізу сукупності вибраних країн міжнародні індекси представлено в інтервалі від 0 до 1, на підставі чого побудовано демонстраційні пелюсткові гістограми змін наведених індикаторів у 2010 та 2013-2014 роках (рис.1 та рис.2).

Рис. 1. Порівняльний аналіз тенденцій змін міжнародних індикаторів сталого розвитку країн світу у 2010 році

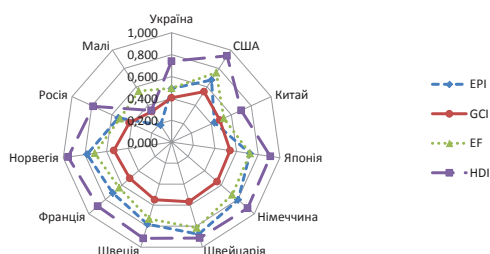

Рис. 2. Порівняльний аналіз тенденцій змін міжнародних індикаторів сталого розвитку країн світу у 2014 році

Як діагностичний інструментарій вони яскраво ілюструють тенденції руху міжнародних показників сталого розвитку ряду країн світу і дозволяють ранжирувати країни і індикатори за роками у певній послідовності, виявивши головні тенденції їхньої зміни. На перше місце у таблиці 1 поставлено індекс-стимул розвитку концепції сталого роз-

витку – *Environmental Performance Index*, або *EPI*, оскільки він створив потужний імпульс у галузі наукових досліджень з сталого розвитку і викликав до життя появу та поширення низки концепцій та інших індексів багатогранної оцінки всесвітнього зростання у форматі сукупності країн.

У законі України «Про основи національної безпеки України» показано тісний взаємозв'язок національної безпеки із сталим розвитком, вона розглядається як «захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства...». Поняття сталості в соціо-еколого-економічному сенсі було конкретизоване у Програмі економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» та Стратегії національної безпеки України, в яких закладено підвалини подальшого прогресивного руху економіки. Однак імплементація заявлених в документах імперативів сталого розвитку виявилась не надто легкою задачею для специфічних форм транзитивності України, внаслідок яких задекларовані в них перспективні законодавчі положення і цілі зростання не були впроваджені у практику, про що свідчать дані по ряду країн, представлених на гістограмах.

Очевидно, що сферою небезпеки і загроз для України залишається природне середовище, стан якого погіршився в оцінках міжнародних агентцій за 4-ри роки з 58,2 до 49,0 балів. Втім не тільки Україна, але й такі високорозвинуті країни, як Швейцарія, Швеція, Норвегія, Франція, Японія, Росія, Китай ті інші, окрім Німеччини і США, навіть займаючи лідируючі позиції у світі, погіршили значення Індексу екологічної безпеки країни. Понизився також Індекс економічних свобод, що є рушійним чинником зростання і розгортається через багатовекторний вимір таких індикаторів підприємництва та інституціональних свобод, як свобода бізнесу, свобода торгівлі, податкова свобода, державні видатки, монетарна свобода, інвестиційна, фінансова свобода, свобода від корупції, права власності, свобода трудових відносин. Україна, починаючи з 1995 року, часу введення Індексу економічних свобод, увійшла у більшість країн, для яких він розраховується на постійній основі. Американський дослідницький центр Heritage Foundation («Фонд спадщини») щорічно представляє динаміку Індексу, яку публікує журнал Wall Street Journal (WSJ). Експерти Фонду визначають економічну свободу як «відсутність урядового

Таблиця 1
Динаміка міжнародних індикаторів сталого розвитку України у порівнянні з рядом країн світу*

Країни світу	Міжнародні індикатори сталого розвитку							
	EPI		GCI		EF		HDI	
	2010	2014	2010	2014	2010	2014	2010	2013
Україна	0,582	0,490	0,390	0,405	0,594	0,493	0,710	0,740
Швейцарія	0,891	0,877	0,563	0,567	0,811	0,816	0,874	0,913
Швеція	0,860	0,781	0,556	0,548	0,724	0,731	0,885	0,916
Норвегія	0,811	0,780	0,514	0,533	0,694	0,709	0,938	0,955
Франція	0,782	0,711	0,513	0,505	0,642	0,635	0,872	0,893
Німеччина	0,732	0,805	0,539	0,551	0,711	0,734	0,885	0,920
Японія	0,725	0,724	0,537	0,540	0,729	0,724	0,884	0,912
США	0,635	0,675	0,543	0,548	0,780	0,755	0,902	0,937
Росія	0,612	0,535	0,424	0,425	0,503	0,519	0,782	0,788
Китай	0,490	0,430	0,484	0,484	0,510	0,525	0,663	0,699
Малі	0,394	0,185	0,328	0,333	0,556	0,555	0,330	0,344

*Розраховано на основі 2-5

втручання або перешкоджання виробництву, розподілу і споживанню товарів та послуг, за винятком необхідного громадянам захисту і підтримки свободи як такої». У розглянутому контексті він щільно перетинається з класичним підходом і поглядом А. Сміта на економічну свободу [6; 7].

У 2014 за цим показником Україна посіла 155-ту позицію серед 186 країн світу, а рівень Індексу склав 49,3. При цьому вона зайняла середнє місце між африканською країною Лесото (154-та позиція) та острівною Карибського басейну Гаїті (156-та позиція). Серед країн Європи, де найкращі умови для реалізації економічних свобод створені у Швейцарії, Індекс зі значенням 81,6 відповідає четвертій рейтинговій позиції в світі, а Україна знаходиться на останньому 43-му місці. Лідерство за Індексом належить Гонг-Конгу, а на останньому місці за економічними свободами знаходиться Північна Корея. Натомість вагомий чинник глобалізації та розвитку світового господарства – Індекс глобальної конкурентоспроможності – навпаки, для більшості розглянутих країн змінився у бік зростання, за виключенням Франції (категорія провідних країн) та Малі, що замикає розглянутий ряд у групі низькорозвинутих країн світу у 2010 році.

Слушно відзначити, що, незважаючи на ускладнення соціоекономічного і політичного життя світу, відмінною ознакою сьогодення стає зміщення традиційного акценту в розвитку країн з економічного та політичного аспектів на інший напрямок – розвиток людини і створення передумов для розкриття її духовного і креативного потенціалу. Практично всі країни продемонстрували стійку тенденцію до збільшення рівня Human Development Index (HDI) у розглянутому періоді. Тільки у найменш розвиненій, з позицій аналізу 2010 р., країні Малі Індекс HDI виявився меншим за Індекс екологічної ефективності EPI, в інших країнах із представленого списку відстежувалась тенденція зростання Індексу людського розвитку. Найбільшого значення він набув у Норвегії (0,955), США (0,937), Німеччині (0,920), Швеції (0,916), Швейцарії (0,913). Індекс HDI є також сильною стороною розвитку України в ряду інших міжнародних індикаторів, адже, як свідчать дані таблиці 1 та побудованих гістограм, він збільшився з 0,710 у 2010 р. до 0,740 у 2013 році, що більше за Індекс людського розвитку Китаю (0,699), але менше даного показника для Росії (0,788).

До аналітичних макроекономічних показників належать, передусім, показники ВВП, рівнів інфляції, безробіття, державного боргу та інші, які для розглянутих країн узагальнено у таблиці 2.

Показники ранжировано відповідно до списку вибраних країн і впорядковано, насамперед, за рівнем ВВП (ППС), рівнем його змін у 2013 році, а також ВВП за ППС на душу населення, який є найбільш точною характеристикою зростання економіки та добробуту кожної із представлених країн. На рис. 3 представлені тенденції зміни населення, безробіття і інфляції у репрезентативній вибірці країн світу за 2013 рік.

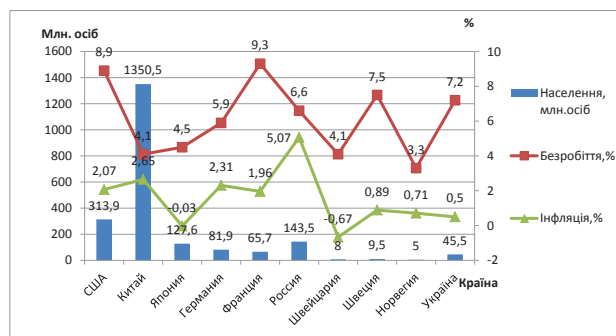

Рис. 3. Тенденції зміни населення, безробіття і інфляції в країнах світу у 2013 р.

Для більш системного і комплексного аналізу на рис. 4 наведено динаміку росту ВВП (ППС) на душу населення у великих країнах колишнього Радянського Союзу. Гістограма демонструє нерівномірний рух зростання ВВП у представленою колі країні. Зокрема, очевидно, що у 90-х роках ХХ-го ст. близькість значень показників була вищою, а у ХХІ-му ст. темпи зростання значно різняться.

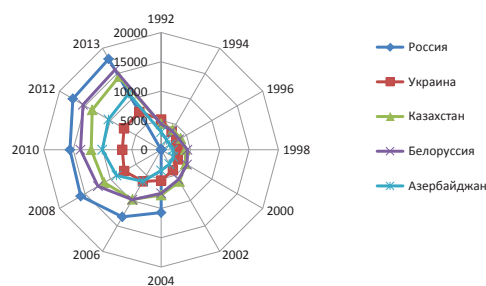

Рис. 3. Динаміка росту ВВП (ППС) на душу населення у найбільш великих країнах колишнього Радянського Союзу (дол.)

Так, у 2013 р. показники, як витікає з гістограми, вибудувались наступним чином: найбільший рівень ВВП на душу населення – у Росії (17884

Таблиця 2

Макроекономічні показники стану сталого розвитку країн світу у 2013 році*

	ВВП (ППС), млрд. дол.	Зростання ВВП, %	ВВП (ППС) на душу населення, дол.	Інфляція, %	Держборг, млрд. дол.	Населення, млн. осіб	Безробіття, %
США	16800	2,21	53101	2,07	15930	313,9	8,9
Китай	13395	7,8	9844	2,65	770,8	1350,5	4,1
Японія	4699	1,94	36899	-0,03	3024	127,6	4,5
Німеччина	3233	0,67	40007	2,31	5719	81,9	5,9
Франція	2278	0,01	35784	1,96	5165	65,7	9,3
Росія	2556	3,44	17884	5,07	631,8	143,5	6,6
Швейцарія	372	0,97	46430	-0,67	1563	8,0	4,1
Швеція	397	0,74	41188	0,89	1034	9,5	7,5
Норвегія	280	3,09	54947	0,71	659,1	5,0	3,3
Україна	337	0	7423	0,5	135	45,447	7,2

*Розраховано на основі 8

дол.), далі йде Білорусь (15753 дол.), потім – Казахстан (14391 дол.), Азербайджан (11044 дол.) і – Україна, рівень ВВП якої на душу населення (7423 дол.) майже у 2,5 рази менший за його величину в Росії, приблизно у 2 рази менший, ніж в Білорусі та Казахстані і у 1,5 рази менший, ніж у Азербайджані.

Висновки. Зі зростанням ступеню складності і стану сучасних соціально-економічних систем моделювання збалансованого (сталого) розвитку набуває особливого змісту, адже в ньому комплексно відбивається ціла низка показників «нетехнологічного» характеру, що відображають економічний, соціальний та екологічний аспекти життєдіяльності суспільства. У широкому сенсі проблема створює необхідність поряд із значно поширеним у останні роки терміном «мегаекологія» поставити інший, не менш значущий – «мегаекономіка», що узагальнює не тільки глобальні наукові, а й вузькоспеціалізовані аспекти синтетичної науки сталого розвитку, дослідження яких доцільні на геополітичному рівні.

Втім, віддаючи належне значенню і ролі *системи міжнародних індикаторів сталого розвитку*, які стійко увійшли в інструментарій його інтегральної оцінки і які можливо визначити як *умов-*

но-екзогенні, слід зауважити, що арсенал методів діагностики, оцінювання і прогнозування стану і перспективних закономірностей збалансованого розвитку національної економіки обов'язково має містити сукупність традиційних *макроекономічних показників*, або, у контексті даної роботи, *умовно-ендогенних*, які органічно доповнюють незалежні міжнародні оцінки.

Такий симбіоз можливий на основі формування нових методологічних підходів до оцінки та прогнозування сталого розвитку, тобто створення такої мультипарадигми, в якій поєднуються макроекономічний аспект у виді «технологічних» моделей рівноваги та динаміки економічних процесів, і міжнародних індексів, що є носіями інформації про «нетехнологічні» (соціальні, політичні, інституціональні, екологічні, культурні та інші) чинники, які значно впливають на стан та еволюцію суспільно-історичних процесів в умовах транзитивної економіки України. Нова парадигма потребує використання методів синергетики, що мають під собою міждисциплінарне підґрунтя, та когнітивного аналізу і побудови когнітивних моделей, що дозволяють здійснити сценарний підхід до стратегічного планування сталого розвитку національної економіки.

Список літератури:

1. Сталий розвиток та екологічна безпека суспільства: теорія, методологія, практика / [Андерсон В.М., Андрєєва Н.М., Алімов О.М. та ін.]; За науковою редакцією д.е.н., проф. Хлобистова Є.В. / ДУ «ІЕПСР НАН України», ІПРЕД НАН України, СумДУ, НДІ СРП. – Сімферополь : ІТ «АРИАЛ», 2011. – 589 с.
2. Global competitiveness report 2012–2013 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2012-13.pdf – World Economic Forum Geneva, 2012. – 525 с.
3. Іванова Т.Л. Економічна свобода в умовах глокалізації національної економіки / Т.Л. Іванова // Прометей. Випуск 2(41)*2013. Регіональний збірник наукових праць з економіки – С. 31–37.
4. Доклад о развитии человека 2013. Восстание на юге: человеческий прогресс в многообразном мире [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://hdr.undp.org/en/2013-report>.
5. Индекс экономической свободы [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://competitiveukraine.org/uploadfiles/reports/files/ukraine_in_the_world_2013_ukr_web_part1_4_freedom.pdf.
6. Klugman, J., F.Rodríguez, and H.J.Choi. 2011. «The HDI 2010:New Controversies, Old». Human Development Research Paper 1. UNDP-HDRO, New York.
7. Smith, A. An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations / Smith A. – Oxford University Press, 1976. – 960 p.
8. Рейтинг вільних економік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://blogs.tvi.ua/2013/01/04/ukrayina_2012_u_svitovykh_indeksakh.

Іванова Т. Л.

Донецкий государственный университет управления

ГЛОБАЛЬНЫЕ И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИНДИКАТОРЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ

Резюме

В статье представлены международные индексы и макроэкономические показатели, которые предлагается рассматривать в единой плоскости измерителей устойчивого развития национальной экономики. Проведен сравнительный анализ состояния и уровней развития отдельных экономик, входящих в группы высоко-, средне- и низкоразвитых стран мира. Отстаивается идея о необходимости создания синергической модели sustainable development, которая базируется на сочетании теории макроэкономического равновесия и динамики и включает международные индикаторы оценки устойчивого развития национальной экономики.

Ключевые слова: парадигма устойчивого развития, международные индикаторы оценки устойчивого развития, макроэкономические показатели, сравнительный анализ международных индикаторов и макроэкономических показателей ряда стран мира, синергический подход.

Ivanova T. L.

Donetsk State University of Management

GLOBAL AND MACROECONOMIC INDICATORS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT THE NATIONAL ECONOMY

Summary

International and macroeconomic indexes, which are suggested to examine in the single plane of measuring devices the sustainable development of national economy, are presented in the article. The comparative analysis of the state and levels of development the separate economies, included in the groups of countries the high, middle and subzero development, is conducted. An idea is defended about the necessity of creation the sinergistical model of sustainable development, which is based on combination of theory the macroeconomic equilibrium and dynamics and includes the international indicators of estimation the sustainable development of national economy.

Key words: paradigm of sustainable development, international indicators of estimation the sustainable development, macroeconomic indexes, comparative analysis of international indicators and macroeconomic indexes of row the world countries, sinergistical approach.

УДК 658.152

Іващенко А. І.

Донецький державний університет управління

АНАЛІЗ ЧИННИКІВ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Досліджено теоретичні основи визначення терміну «інвестиційна привабливість». Проаналізовано динаміку надходження прямих іноземних інвестицій в економіку України, визначено основних країн-інвесторів та обсяг прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності. На основі проведеного аналізу запропоновано основні заходи щодо підвищення рівня інвестиційної привабливості економіки країни.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість, інвестиційна діяльність, інвестиційний процес, інвестиційне рішення, інвестиційний проект.

Постановка проблеми. Інвестиції є найважливішим чинником стабілізації та зростання економіки України. Одним з найбільш важливих і відповідальних етапів інвестиційного процесу є вибір підприємства, в яке будуть вкладені інвестиційні ресурси. На вибір об'єкта інвестування в основному впливає така категорія, як інвестиційна привабливість підприємства. Виходячи з цього, слід зазначити, що ефективне інвестування представляється можливим тільки лише при визначенні та порівнянні інвестиційної привабливості різних підприємств.

Для підприємства, якому потрібно вливання капіталу із зовнішніх джерел, найважливішим завданням є підвищення інвестиційної привабливості. Тільки при її високому значенні підприємство отримає достатні кошти для функціонування, розширення виробництва, випуску нової продукції або зміни сфери діяльності (при продажу підприємства). Саме цим і обумовлена актуальність роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В економічній літературі поняття сутності й методичні підходи до аналізу та оцінки інвестиційної привабливості розглядалися у низці робіт відомих вітчизняних і зарубіжних дослідників, зокрема І. Бланка, Т. Андросової, Н. Дзюбанової, А. Гончарук, С. Леонів, Н. Пігуль, І. Боярко, В. Хобти, А. Мешкова, О. Ульяницької, К. Шепель, А. Трояновського.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проте, незважаючи на численні публікації, єдина точка зору щодо шляхів підвищення інвестиційної привабливості все ж відсутня, що спонукає до продовження наукових досліджень у цьому напрямку.

Мета статті. Головною метою роботи є розкриття сутності та змісту поняття «інвестиційна привабливість», аналіз сучасного стану інвестування в Україні та обґрунтування основних напрямів підвищення інвестиційної привабливості економіки.

Виклад основного матеріалу. Розвиток сучасної економіки України неможливий без активізації інвестиційної діяльності корпоративного сектору, пошуку та залучення надійних інвесторів, які б вкладали свої інвестиції на довгострокові терміни, забезпечуючи цим стабільний розвиток всіх сфер господарства. Українські корпорації мають всі шанси для залучення інвестиційних ресурсів та використання їх на користь економіки.

Якщо розглядати інвестиційну привабливість як економічну характеристику підприємства чи будь-якого суб'єкта господарювання, через пряму суперечливість цілей інвестора, а саме досягнення максимального прибутку за мінімального ризику, тоді її слід визначати із позиції системного підходу, суть якого полягає в єдності та взаємодії всіх аспектів розгляду [1].

На етапі зачаткування господарської діяльності інвестиційна привабливість впливає на модель формування та управління фінансовими ресурсами. У процесі розвитку акціонерних товариств інвестиційна привабливість є одним з основних факторів у розробці стратегії управління акціонерним капіталом, а також дозволяє мінімізувати можливі ризики [2].

Існуючі на сьогоднішній день у науковій літературі підходи щодо визначення сутності поняття «інвестиційна привабливість» можна поєднати в чотири групи:

інвестиційна привабливість як ефективність інвестування, відповідно до якої під інвестиційною